

Faysal Soysal:

“Bütün filmlerimde var oluş sorgusu vardır.”

18 Mart 2008 tarihinde Hisar Kısa Film Festivali çerçevesinde Mithat Alam Film Merkezi'nin konuğu İran ve Amerika'da sinema eğitimi almış ve bol ödüllü kısa filmlere imza atmış olan genç yönetmen Faysal Soysal'dı. Hisar Kısa Film Festivali'nde tüm kısa filmleri gösterilen Soysal'la filmlerinin gösteriminden sonra keyifli bir sohbet gerçekleştirildi. Moderatörlüğünü Yamaç Okur'un yaptığı söyleşide Faysal Soysal yurtdışındaki sinema eğitimi sistemi, çalışmaları ve gelecek projelerinden bahsetti.

Kısaca hayat hikâyeni alabilir miyiz? Sinemayla ilişkin bu hikâyenin hangi noktasında başladı?

Faysal Soysal: 1979, Batman doğumluyum. Liseyi Ankara'da bitirdim. 1998–2000 arasında Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde okudum. 2000'de Tıp Fakültesi'ni terk ettim ve Eczacılık Fakültesi'ne geçtim. 2003'te de mezun oldum. Eczacılık Fakültesi yıllarında özellikle şiir üzerine çalışmalarım devam etti. 'Poetika' isminde bir kitabım yayınlandı o yıllarda. Şiir felsefesi üzerine hala devam eden çalışmalarım başladı. O dönemde yoğun olarak çalıştığımız şiir felsefesi derslerimiz ve grubumuz vardı. 2003'te Yapı Kredi'nin desteğiyle İran Film Festivali düzenledim. Aynı zamanda o yıllarda Atatürk Kitaplığı'nın film eleştirmenliğini yapıyordum. Özellikle şiirle doğrudan ilişkisi olan ya da şiiri konu edinen sanatsal filmleri göstermeyi tercih ediyordum ve haz duyuyordum bundan. O yıllarda İran sinemasıyla daha yakından tanıştım. İran sinemasına hayranlıktan da

kaynaklanan nedenlerle bu işe pratik olarak soyunmaya karar verdim. Ardından Farsça'ya olan ilgimden de dolayı İran'a gittim. Tahran'da Sanat Üniversitesi, Sinema ve Tiyatro Fakültesi'ne kabul edildim. Yaklaşık sekiz ay dil öğreniminden sonra 2004'te de sinema eğitimime başladım.

Okula başvurma ve kabul süreci nasıl oldu?

Faysal Soysal: Ben Yapı Kredi'ye İran Film Festivalleri yaptıktan ve İran filmleri gösterdikten sonra, Atatürk Kitaplığı'nda konsolosluğun bir teklifi oldu. İstersem İran'da film yapmam için yardımcı olabileceklerini söylediler. Ama İran'a gittikten sonra anladım; her şey ancak kendi imkânlarınız ve çabalamanızla gerçekleşebiliyor. Müthiş bir bürokratik engel var orada.

Farsça biliyor muydun gitmeden önce?

Şiire olan ilgimden dolayı bir iki ay kursa gitmiştim. Ama İran'da da sekiz ay kadar kursa gittim. Dili de öğrendikten sonra, gittiğime değsin diye sinema eğitimime de başlamak istedim. İlk etapta kabul edilmedim. Çünkü Eczacılık Fakültesi çıkışlıyım ve Sinema Bölümü'nde okumak istiyorum.

Sinema Bölümü'nde paralı okuma olasılığı da var mı?

Paralı da okunabiliyor. Zaten dertleri o dönemde yabancı öğrencilerden daha çok para alabilmektir. Muhammed Hatemi¹ döneminin hemen sonrasıydı. Onun döneminde sinemaya, kültürel etkinliklere, uluslararası diyaloga çok önem veriliyordu. O yüzden epey yabancı öğrenci vardı gittiğimizde.

Türkiye'den gidip sinema okuyan başka öğrenci var mıydı?

Sinema için giden ilk bendim. Ama duyduğum kadarıyla üç bayan arkadaş bu sene aynı okula kabul edilmiş. Ama

¹ Muhammed Hatemi 1997–2005 yılları arasında İran'ın 5. Cumhurbaşkanı görevini yapmıştır.

gitmek isteyenlere tavsiye etmiyorum. Çünkü şartları gerçekten zor.

Nasıl bir sistem var İran'da? Eğitimden söz edelim mi istersen?

Master programı oldukça kaliteli bir programdı. Sanat Üniversitesi İran Devrimi'nden önce kurulmuş bir üniversite. O zamanlar ismi Dramaturji Sanatları olarak geçiyor. Daha sonra Farabi 1984'te orayı alıyor ve Farabi Okulu olarak değiştiriyor. Yaklaşık olarak 1993-94'te Sanat Üniversitesi oldu adı. Tabi daha çok muhalif bir duruşu var okulun.

Muhalefet Farabi'ye karşı mı?

Hayır. Farabi artık devlet kurumu. Sanat Üniversitesi ise muhaliflerin toparlandığı, yurt dışında devrimde kaçan hocaların geri dönmeye başladığı bir yer oldu. Los Angeles'tan bir hocamız vardı: Ahmet Edesti. Kanada'dan ve İngiltere'den de... Ekip çok iyiydi. O yüzden eğitimi çok beğendim. Sadece sistem problemliydi orada. Yoksa hocalar kendilerini çok iyi yetiştirmişler. Bu konuda yıllarca emek vermişler ve faydalı olmak istiyorlar. Yaklaşık olarak otuz öğrenci alınıyor Sinema Bölümüne. En zeki, en iyi öğrencileri alıyorlar. Burada Boğaziçi'nin en yüksek puanla öğrenci alan bölümü Elektrik Mühendisliği ise İran'da Sinema Bölümü.

Sinemanın getirisi o kadar fazla mı İran'da?

Getirisi olduğundan değil de toplumun kültür ve sanat anlayışından kaynaklanan bir şey. Çünkü sinemadan mezun olmak ya da sinema öğrencisi, yönetmen olmak onlara göre çok üstün bir merteye. Doktorlukla veya başka bir şeyle kıyaslanacak gibi değil.

Eskiden beri böyle miydi yoksa İran Sinemasının gelişmesinden sonra mı böyle oldu?

Tabi, İran Sinemasının gelişmesinden sonra biraz daha popülerlik kazandı. Ama öncesinde, 1960'lı yıllarda, ikinci dalga sinemasının başlangıcından itibaren ilgi vardı. Özel-

likle halen yaşayan, bizim okuldan mezun olan İbrahim (Ebrahim) Hatamikia, o dönemde yeni dalga hareketini başlatmış yönetmenlerden. Tabi daha çok İtalyan 'yeni gerçekçilik' akımının etkisi söz konusu o dönemde. Ama devrim yıllarından sonra biraz da metafizik sinema öne geçmiş. Belki biraz ithal gibi gözüküyor ama iyi yer etmiş toplumda. Çünkü o toprakların ya da edebiyatın kimliğine kolaylıkla adapte olmuş, ilişki kurabilmiş, insanlar tarafında beğenilmiş bir sinema. Özellikle bunun için örnek verecek olursak, Kieslowski çok meşhur orada. Bütün senaryoları neredeyse basılmış durumda. Bunun dışında benzer tarzda yönetmenler diyebileceğimiz Tarkovsky, Sokurov, Karaganov var. Rus sinemasının etkisi de çok büyük İran'da. Benim de sevdiğim bir tarz. Hollywood Sinemasına müthiş bir karşıtlığı var. Fransız Sineması bahsettiğim yönetmenler kadar popüler değil ama müthiş bir ilgi var.

Peki, bu filmlere rahat ulaşılabilir mi?

Faysal Soysal: Tabi. Orada bütün filmlere ulaşabilirsiniz. Hatta ahlaksız diye nitelendirilen filmlere; hem sanatsal, hem popüler filmlere rahatlıkla ulaşabilirsiniz. Bu bir pazar sonuça.

Sinemada mı yoksa DVD olarak mı ulaşılıyor?

Bu filmler hep kaçak. Zaten telif hakkı problemi var orada. Hiçbir filmin telifi olmadığı için dilediğiniz filmi kopyalayabiliyorsunuz, gösterebiliyorsunuz. Hatta 35mm olarak götürüp sansürleyebiliyorsunuz. Zaten getirdiğinizde şartları konuşabiliyorsunuz "Biz kendi programımıza göre sansürlüyoruz." diye. O yüzden çok az yabancı film geliyor sinemalara.

İzlediğimiz bu dört film İran'da yapılmış filmlerin mi?

Evet, İran'da yapılmış olanlar, hepsi de okul çalışması. En son izlediğiniz *Kayıp Zaman Düşleri* 35mm ve benim bitirme tezim. Yaklaşık bir yılını aldı. Ekonomik olarak da bizi biraz sıkıntıya soktu ama memnunum gene de. Diğerleri de New York'ta çektiğim filmler.

Önce İran dönemi filmlerini konuşalım. Orada öğrenciler arasında ortak çalışmalar oluyor mu? Nasıl üretiyorsunuz filmleri? Mesela bir projede senarist olan diğerinde yönetmen mi oluyor?

Sinema okullarında bazen sıkıntı oluyor. Çünkü yeterli miktarda kamera, kurgu sistemi olmayabiliyor. Benim dil öğrendiğim yer Kazvin Tahran'a iki saatlik bir şehir, bütün şehirlerde olduğu gibi sinema üzerine bir dernek var. Odukları aktif bir dernek bu. Onun müdürüyle daha biz okula başlamadan tanışmıştık. O da bizim okulda sanat öğrencisiydi. Bu tanışıklıktan istifade ettim ve orada filmlerimizi yaptık. *Yasak Rüya'yı* orada çekti. Sonra *İthak'ı* iki üç saatte neredeyse hiç mola vermeden çekti. O yüzden bir sürü eksiklikleri var. Deneysel bir çalışma olsun istiyordum. Birçok film festivali kabul etmediyse de, *Yasak Rüya'yı* kıyaslandığında daha az talep edildiyse de, belli açılardan istediğime ulaştığıma inanıyorum. Deneysel ve özellikle de felsefik bir çalışma yapmak istiyordum zaten. Ama tabii imkânlarla sınırlıyız. Dolayısıyla tasarladığımız gibi olmadı ama sonuçta ortaya başka bir şey çıktı. Ben senaryo yazarken de, film çekerken de şiir yazar gibi onunla doluyorum. Daha öncesinde aradığım bir şey birden bana çok çirkin gelebiliyor. Hiç aklıma gelmeyen yeni bir şey de aklıma gelebiliyor ve dekupajı² değiştiriyorum.

Aslında şiir sinemayla konu ve çağrışımlar açısından benzerlikler taşıyor. Zaten senin dört filminin de ortak özelliği üst metinlerin şiirsel olması. Bu metinler de sana mı ait?

Yasak Rüya'da diyalog yoktu zaten. Özellikle Kubric'i çok sevdiğim için, biraz da *Otomatik Portakal'a* (A Clockwork Orange, Stanley Kubric, 1971) olan özel ilgim yüzünden esinlenmeler vardı. Tabii biraz *Otomatik Portakal'a* itiraz ve bir özeleştiri de taşıyor aslında. Filmin sonunda verdiğim sözle, özellikle dumanlarla ilgili olarak Hz İbrahim'e gönderme yaptım. Benim filmimde Kubric'in toplumun baskısı

² Decoupage, kurgunun ön aşaması.

ve etkilemesi sonucu suça mecbur kalan Alex gibi biri yok. Öyle bir toplumsal olay da söz konusu değil. Bir adam rüyasında bir kaza geçiriyor ve uyandığında suçlu hale dönüşüyor falan. Bilim kurgu diyemeyeceğimiz ama gelecekte olabilecek şeylerle ilgili. Polisler ya da istihbarat, insanların rüyalarına bile müdahale edebilir gelecekte. Ama bunlar suçu engellemek için yeterli olmayacaktır asla. Suç biraz da insanın doğasında olan bir şey. Aslında suçlu demek istemiyorum, bir anlamda kurban onlar. *İthaki* ise tamamıyla *Odyseus*'un³ memleketi. Konstantinos Kavafis'in *Ithaca*⁴ şiirinden esinlendim bu filmde. 'Öteki' olma durumu var. Felsefeyle bağlantılı bulduğum bir şey. Bu tip bir ötekileşmeyle ilgili de benzer metinlerim, şiirlerim vardı. Filmi çekerken istediğimiz diyaloglar çıkmayınca, bir daha da o şehre gidip yeniden diyalog kaydetmek hiç içimden gelmedi. Ondan dolayı dublaj yapmaya karar verdik. Zaten diyaloglar genellikle bir karakter konuştuğunda, diğer karakter gösterilecek şekilde planlanmıştı. Hatta eğer lens uygun olsaydı, konuşan kişi flu diğeri odakta olacaktı. Bunların hiç birini yapamadık.

Genelde ilk dönem filmlerinde ses sanki sonradan eklenmiş gibi.

Faysal Soysal: Evet, uzun zaman birkaç arkadaşla bunu yaptık. Profesyonel değildik ve genelde kullandığımız sesleri kullandık. Ses kurgusunu bilmiyorduk. Ses kurgusunu ilk defa Annem *Olduğum Gün*'de uyguladım. Orada da sesle ilgili bir problem olunca filme yazık oldu.

Sesi tamamen sonradan mı eklediniz?

Orjinal seslerimiz de vardı içinde. Müzikler ve bazı efektleri sonradan ekledik. Örneğin silah sesi, sonradan eklendi. O filmde özellikle Mehmet Uzun'un *Destane Eğıdeki (Bir Yiğidin Destanı)* adlı eserini çok kullandık.

³Homeros'un *Odyseia Destanı*'nın kahramanı; Troya Savaşı'nın kazanılmasını sağlayan İthaka Kralı.

⁴ 1863-1933 yılları arasında yaşamış ünlü Yunan şair.

O dönem çalışmaların arasında en öne çıkan çalışma, bitirme tezin *Kayıp Zaman Düşleri*. Uzun bir ön hazırlık dönemi olmuş. Nasıl bir ön çalışma yaptın?

İlk olarak bunu tek planlı bir film olarak düşünmüştüm. Senaryosunu da öyle yazmıştım. Ardından biraz üzerinde çalıştım ve bitirme tezi olarak hazırladım. Bir arkadaş bir stüdyoyu önerdi özellikle. “35mm çekersen laboratuvar masrafları benden” dedi. Öyle deyince şaşırdım. Sonra diğer masrafları da göze aldık, karar verdik ve yola koyulduk.

Kamerayı nasıl buldun?

Devlet kamerasını kullandık, otuz yıllık kamera. On dört kutu Kodak film aldık. On iki kutuda bitirdim ben. Bitmesin diye çok hassas davrandım. Hatta son kutuyla da arkadaşlar kısa film yaptılar. Çok güzel bir şey çıktı ortaya. Kameramanım benim okuldan bir arkadaşımdı. Sağolsun filmin başından sonuna özellikle mekân bulma konusunda sürekli yanımda oldu. Zaten mekân aramamız yaklaşık üç dört ay sürdü. Çünkü Akdeniz kültürünü çağrıştırabilecek balkonlu bir ev arıyorduk. Hazar Denizi’nin kenarına kadar gittim. Ama İran’da balkonlu ev bulmak mümkün değil. Tahran Büyükelçisi kendi evini önerdi; başka yer de buldu sağolsun. Ama oralarda da çekmek mümkün olmadı. Ya tarihi mekân çıkıyordu, ya da ev sahibi müsaade etmiyordu. En son, Tahran Üniversitesi’nde yıkılacak bir ev bulduk. Mekâna göre bazı planlar değişti, eksildiler. Ama hikâye çok iyi çıktı sonuçta.

Mekâna epey vakit ayırmışsın o zaman.

Tabi, bizim bütün vaktimiz neredeyse sahneyi hazırlamaya gitti. Programcımız, sahne sekreterim, ben bazen gecelere kadar seti boyadık. Nasıl bir atmosfer istediğimi anlattım sahne tasarımcıma. Kameramanımla renkler üzerine konuştuk. Birçok kişi “*Ayna* filmine çok benziyor” dedi. Işık imkânımız yoktu. Zaten yazın çektik. Sahne tasarımcımla birçok resmi inceledik; Michelangelo’nun kavadavralarla yaptığı çalışmaları o buldu.

Kayıp Zaman Düşleri'ne kadar olan çalışmaların daha sınırlı kaldı sanırım ama Kayıp Zaman Düşleri yurt dışında da kendini duyurdu.

Faysal Soysal: Evet, diğerleri daha amatördü. Bu profesyonel olmasına rağmen yine de yurtdışıyla ve Türkiye ile doğrudan bir ilişki kurmadı. Türkiye'de Marmara Üniversitesi Film Festivali'nde "En İyi Görüntü Yönetmenliği" ve "En İyi Film" ödülünü aldı. Tahran Film Festivali'nde Onur Ödülü kazandı.

İran'da ne kadar kaldın?

2003 Kasım ayında gittim İran'a. 2007 Şubat'ında tezimi savundum 2007 Mart'ta döndüm... Tezimin teorik kısmında da Nuri Bilge Ceylan sinemasıyla Kiarostami sinemasını karşılaştırdım.

Sinema dilini oradaki şartlar ne kadar etkiledi?

Çok etkiledi. Özellikle kurgucum Farshad Nekoomanesh aynı zamanda sürrealist bir ressam. Sinema bilgisi de çok iyi. Modern şiirle de çok ilgili olduğu için onunla iyi bir diyalogumuz olurdu. Bazen sabaha kadar sohbet ederdik.

Türkiye doğumlu olmana rağmen yaptığın filmler hep yurt dışında. Türkiye seni beslemiyor mu film anlamında?

Besliyor. 2007 Mart'ta Türkiye'ye geldim. Sonra festivallerden ödüller alınca New York Film Akademisi'nden bir teklif aldım ve gittim. Üç dört ay kaldım. Arada da bir projem ve programlar vardı. Onlara katıldım. Dolayısıyla Aralık'ta yeni geldim. Diğer filmlerin hepsini zaten bu dönemde çektim.

Oldukça verimli bir üç ay olmuş anlaşılır.

Verimli diyebiliriz, hızlı bir üç ay olmuş. Sadece kıyaslama açısından bakılırsa üç buçuk yılda biz İran'da dört film yaptık. Tabi yeni başlıyoruz sinemaya, teknik olarak da zayıfız. New York Film Akademisi'nde hocalar bizim kadar bilgili değildi. Teknik olarak iyi olabilirler. Programcılıkları çok iyi. Zamanı ve ekonomiyi çok iyi değerlendiriyorlar. En ekonomik şekilde film nasıl yapılır, bunu iyi öğrenmişler.

Kamera verip, “Üç saatte film yap, gel.” diyorlar. Örneğin *İstanbul* filmini izlediniz. Yaklaşık elli altmış yıllık bir kamerayla çektik. 16mm’ydi. Bir deliği vardı ve bir vidası yoktu. Ama kamerada delik olması farklı bir ortam yaratmış filmde. Zaten rüyayı çekmek istiyorduk. Tabi sonradan itiraz ettim. “Olamaz,” dediler “kameralarımız iyidir.” Çıkardım negatifi gösterdim. Sonra kameraya baktılar ve “kusura bakmayın” dediler.

Amerika’da nasıl bir sistem var? Yine bir ekip mi kuruluyor?

Orada maalesef, bir sınıf oluşturuluyor. Uluslararası bir sınıf olduğu için her ülkeden insan vardı. Mecburen onlarla çalışmak zorundasınız. Maalesef öğrencilerin çoğu sinemaya yeni heves etmiş insanlardı. Amerikan sistemini belki biliyorsunuzdur, pohpohlama, teşvik çok fazladır. “Sen yaparsın.”, “İyi yönetmensin.”, “Süper bir film yaptın.” falan filan... İran’daysa bunun tersi vardı. Bir tane film yaptın diye insanların gözünde bir şey olmuyorsun. Mühim olan orada yeni bir şey yapmak. Ama İran’da da sistem oluşturmak çok güç. Ekiple bir haftada değil bir iki ayda bazen bir kısa filmi toparlayamayabiliyorsunuz. Çünkü insanlar verdikleri sözü tutmayabiliyorlar. Çok rahatlar o konuda. Onları toparlayıp iş yapmak bazen güç olabiliyor. Yönetmenlik idarecilik de istiyor. Müthiş bir iktisadi kabiliyetiniz olması lazım. İyi bir şey yaptığınıza, onların da bundan bir nema kapacaklarına, manevi anlamda da bir haz alacaklarına ekibi inandırmanız lazım. Tabi bu biraz da dostlukla oluşan bir şey.

Peki, bundan sonrası için, sinemada nasıl devam etmeyi düşünüyorsun? Kısa filme devam etmek mi, yoksa uzun metrajı doğru bir adım mı atmayı planlıyorsun?

Amerika sürecimin başlangıcında *Süt* filminde asistanlık almıştım Semih Kaplıoğlu’ndan. Değerlendiremedim, ona üzüldüm. Kendimi teknik olarak iyi hissettim. Türkiye’de şimdiye kadar yapılan filmlerden daha iyi film yapabileceğime inanıyorum. Ama benim yapacaklarımın onlar kadar getirisi olur mu, o tartışılır. Çünkü benim arzuladığım şiir

merkezli bir film. Türkiye’de maalesef belki de en büyük sanatı şiir olan bu memlekette, şiir sevilmaz duruma düşmüş. Aslında şiirin uzağına düşen, kendisinin de uzağındadır. Hangi memlekette olursa olsun.

Türk Sinemasında son on yılda çok kuvvetli temsilciler oluştu. Semih Kaplanoğlu, Reha Erdem, Nuri Bilge Ceylan, daha önceki dönemden Erden Kıral, Ömer Kavur... Yani bir gelenek de var aslında.

Faysal Soysal: Olmaması zaten mümkün değil. Fransız sinemasını etkileyen, yönlendiren bir çok yönetmen modern şiirden müthiş etkilenmişler ve şairler aslında. Ama artık kelime bulamıyorlar ya da kelimeleri kalmamış. Bunu ancak gözleriyle gördükleri şeylerle bir araya getirebiliyorlar. Vsevolod Pudovkin de kendi sinema anlayışını anlatırken tamamıyla şiir örneğini verir. Bizim planlarımız birer kelimedir. Bunların kenarında boşluklar olur; bazı esneme payları ve renkleri, kokuları vardır. Kelime gibi planları bir araya getiren kişi, bunlar daha çok montaj temelli bir sinema olduğu için kurgucudur. Ortaya yeni bir şey çıkarır. Başka biri gelirse aynı kelimelerden başka bir şey çıkarır. Yönetmenin rengini verdiği bir sanat sinema.

Neredeyse tüm filmlerinde baştan sona müzik var. Müziği filmlerinde dramatik bir öge olarak kullanıyorsun. Bazı filmlerinde diyalog olmaksızın tamamen müzikten oluşuyor. Bu bilinçli bir seçim, değil mi?

Benim sinemam mimari bir sinema değil. Müziği dramatik bir öge olarak kullanıp kullanmadığım biraz tartışmalı o yüzden. Müzik temeldir benim için. Fazla müzik kullanmak istemiyordum ama bir yer müzik istiyor hissine kapıldığım vakit kullanıyorum. Müzik aynı zamanda çok şiirsel. Ritim verir aslında bir filme. Sadece son filmimde diyalog var. Çünkü susan insanlar daha çok hoşuma gidiyor. *Kayıp Zaman Düşleri*’nde ya da *Annem Olduğum Gün*’de müzik üzerine çok düşündüm. *İthaki* başlı başına deneysel olduğu için müziği kafamıza göre kullandık. *Saat Kaç*’ta çok az kullanılmış olabilir ama filme ritmini veriyor, özellikle sonlara doğru. *Kayıp Zaman Düşleri*’nde yaklaşık

iki üç aylık bir çalışma oldu. O film biraz tanrısal ve farklı bir atmosferi var. Klasik müziği hiç sevmem ama o filme Bach ya da Barok tarzı güçlü bir müzik daha iyi olabilirdi. Bunu İran'da yapabilecek belki bir iki insan vardı ama onlar da kısa filme müzik yapamazlardı. Yapsalar da bütçesi bizi aşardı. Bir arkadaşın denemesi de hoşuma gitmediği için müziği kendim seçtim. Zaten bütün filmlerin müziklerini kendim seçiyorum.

Aslında müziklerin ötesinde, kurguların birçoğunda benzer isimler var, değil mi?

Saat Kaç'in kurgusunda var, *Kayıp Zaman Düşleri*'nde zaten storyboard çizdiğimiz için hiç o kurgu çizgisini hiç aşmadım ama Farshad'ın (Nekoomanesh) müthiş ritim hissi var orada. Hatta bazı yerlerde bana planları uzun tutmadım diye kızdı bile. Benim teorik tez danışmanımın kurgu gereği kesmemi istediği yerler vardı. Sonra ben de danışmanıma eleştirileri aktardım. "İstersen bir de öyle deneyelim." dedi. Yaptı ve hakikaten filmin ritmi daha iyi hale geldi. Kurgu konusunda ona çok güveniyorum. Bence İran'da onun gibi çok az kurgucu bulunur. Buraya gelecek ve beraber çalışacağız.

Son olarak, önce Tahran, sonra da New York'taydın. İki ülkede de belli bir çevren olmuştur. Dolayısıyla ortaklaşa ekipler kurmak mümkün olabilir. İran'da gelişmiş bir sektör var çünkü. Bundan sonraki projelerinde sinema tarzları birbirinden bu kadar farklı yerleri birleştirecek bir şeyler yapmayı düşünüyor musun?

Evet çok çevrem oldu. İran'da bu işi yapan profesyonel insanlar var. Doğrusu Amerika'ya gitmeden önce epey ümitsizliğe kapılmışım Türkiye ortamından dolayı. Çünkü müthiş bir fiyaskoyla karşılaşacağımı ve festivallerde de anlayacak insanların çok az olacağını tahmin ediyordum. Bizde jüri maalesef medya. Film eleştirmenlerimizin çoğu akademi ya da sinemadan gelen insanlar değil. Çoğunun görüşlerini beğenmiyorum. Seçici kurullar ya da organizasyon olarak Türkiye'deki festivalleri zayıf buluyorum. Yurt dışında da pek fazla ilgi gösterilmeyebilirdi filme. O

yüzden karamsardım. Ama New York'ta film gösterildikten sonra müthiş bir ilgi vardı. 35mm olarak gösterdik orada, iki yerde. İlgilenen çok insan varmış. Elimde hazır iki bölümlük bir senaryo var. Belki onu bitirip yine şiirsel bir formda çekeceğim. Konsept yine rüya ve zaman olacak büyük ihtimalle. Ve yine bir var oluş sorgusu... Bütün filmle-
rimde var oluş sorgusu vardır. Çünkü problemlili olan insan zaten. Aynı tarzda devam edeceğim ya da başka bir deyişle o tarz olursa ben film yapmaktan haz duyacağım.

Faysal Soysal Kimdir?

1979 doğumlu olan Faysal Soysal Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ni yarı bıraktıktan sonra 2003 Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. 2001'de "Düşe Yağmalanan Hayal Kuyusu" adlı şiir kitabı basıldı. Bunun yanı sıra çeşitli edebiyat ve sinema dergilerinde şiirleri, modern şiir ve İran Sineması üzerine makaleleri yayınlandı. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde "Yeni Türk Edebiyatı" bölümünde ve Tahran Sanat üniversitesi'nde "Sinema" bölümünde 2003-2006 yılları arasında yüksek lisans yaptı. Ardından bir dönemliğine New York Film Akademisi'nde uluslararası bir grupla kısa filmler yapan Faysal, şu an çalışmalarına İstanbul'da devam etmektedir.

Başlıca Filmleri

- What time it is (2008)
- Mizan-sen (2008)
- Dreams of Lost Time (2007)
- The Day I Became My Mother (2006)
- Ithaka (2005)
- Forbidden Dream (2005)